Kommittémotion SD133

SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2317

av Eric Westroth m.fl. (SD)

Handel

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur administrationen av importskatter kan förenklas med inriktningen att samla skattehanteringen vid import hos Skatteverket och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda och åtgärda kvarstående hinder för rättelse och neutral momsbehandling vid import och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över regelverket och den tekniska hanteringen av tulldeklarationer och tulltillägg för att förenkla för företagen och säkerställa proportionerliga sanktioner och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör stärka Tullverkets långsiktiga personalresurser för myndighetens samlade uppdrag, särskilt arbetet mot utförselhäleri, och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör säkerställa att Tullverket har ändamålsenlig kontrollutrustning och it-stöd för ett effektivt kontroll- och underrättelsearbete och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör säkerställa att de brister i Tullverkets arbete som identifierats i Riksrevisionens rapport RiR 2026:16 åtgärdas och att genomförandet följs upp och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverigedemokraterna vill stärka svenska företags möjligheter att bedriva handel genom enklare regler och en mer samordnad skattehantering. Tullverket behöver samtidigt ha personal och utrustning som motsvarar myndighetens uppdrag. De nya befogenheterna mot utförsel av stöldgods ska kunna användas fullt ut, och de brister som Riksrevisionen har identifierat i arbetet mot illegala skjutvapen ska åtgärdas.

Importskatter

Svenska företag ska kunna bedriva handel utan onödigt regelkrångel. Hanteringen av importskatter behöver vara tydlig och samordnad, så att företagen kan redovisa och betala rätt skatt utan dubbelarbete.

Importmomsen hanteras i dag av både Skatteverket och Tullverket. Momsregistrerade företag redovisar normalt importmoms till Skatteverket, medan den som inte är momsregistrerad normalt betalar importmomsen till Tullverket. Det finns också särskilda regler och undantag. Ansvarsfördelningen behöver därför vara begriplig för importörer och ombud.

Sverigedemokraterna vill utreda hur administrationen av importskatter kan förenklas. Inriktningen bör vara att samla skattehanteringen vid import hos Skatteverket, med ett fungerande informationsutbyte med Tullverket. Utredningen bör beakta skillnaderna mellan importmoms och punktskatter samt de krav som följer av EU-rätten. Företagen ska enkelt kunna få besked om vilken myndighet som ansvarar för redovisning, betalning och rättelse i det enskilda fallet.

Rättelse av importmoms

Fel i importhanteringen kan få stora ekonomiska konsekvenser när betalningsskyldigheten för moms hamnar på en aktör som saknar avdragsrätt. Ett exempel är att en transportör blir ansvarig för en tullskuld utan att varorna används i transportörens egen verksamhet. Om importören inte heller kan göra avdrag kan momsen bli en slutlig kostnad i en annars momspliktig verksamhet. Problemet med sådan inlåst importmoms har bland annat uppmärksammats i Skatteverkets slutredovisning av arbetet med regelförenkling 2026.

Rättsläget har samtidigt utvecklats. I HFD 2024 ref. 59 godtogs att ett bolag var ombud för importören vid tillämpningen av momsreglerna, trots att tullskulden hade uppkommit genom bristande efterlevnad av tullagstiftningen. Skatteverket har därefter klargjort sin

syn på ombudsrollen och betalningsskyldigheten. Nyare rättspraxis och vägledning måste därför vara utgångspunkt för det fortsatta arbetet.

Regeringen bör utreda i vilka situationer inlåsningseffekter och hinder för rättelse fortfarande uppkommer. Utredningen bör särskilt belysa vem som får bära kostnaden när uppgifter behöver rättas, hur rättelser och återbetalningar hos myndigheterna samordnas samt om dagens regler och rutiner ger ett tillräckligt skydd mot oskäliga kostnader. Därefter bör nödvändiga åtgärder föreslås. Inriktningen ska vara att fel som kan rättas inte leder till en slutlig momskostnad enbart på grund av ett administrativt misstag, samtidigt som skatten redovisas korrekt och missbruk motverkas.

Tulldeklarationer och tulltillägg

Import- och exportföretag bidrar till sysselsättning och till finansieringen av välfärden. Regler och digitala deklarationssystem bör utformas så att företagen kan lämna korrekta uppgifter från början. Tydlig vägledning, begripliga felmeddelanden och enkla rättelseförfaranden minskar risken för misstag och sparar tid för både företag och myndigheter.

Tullagen innehåller redan regler om att tulltillägg inte ska tas ut vid rättelse på eget initiativ och om hel eller delvis befrielse när det är oskäligt att ta ut fullt belopp. Vid befrielseprövningen ska bland annat avgiftens proportion till felaktigheten beaktas.

Sverigedemokraterna vill att regeringen ser över både regelverket och den tekniska hanteringen av tulldeklarationer och tulltillägg. Översynen bör omfatta hur befintliga rättelse- och befrielseregler fungerar i praktiken och vilka ytterligare förenklingar som behövs. Företag ska kunna förstå och använda möjligheterna till rättelse. Sanktionerna ska vara proportionerliga även vid oavsiktliga fel. Förenklingarna ska genomföras med bibehållen kontroll av att tull och skatter betalas korrekt.

Personal och resurser för Tullverkets uppdrag

Tullverket behöver tillräckliga resurser för att både underlätta den lagliga handeln och bekämpa brottslighet. Sedan den nya tullbefogenhetslagen trädde i kraft den 7 november 2024 har tullpersonalen fått nya och utvidgade befogenheter. Den 1 september 2025 infördes brottet utförselhäleri, vilket har gett Tullverket en aktiv roll i arbetet mot utförsel av stöldgods.

Reformerna är viktiga för att bekämpa internationella stöldligor. Tullverket uppgav

den 1 oktober 2026 att över 5 000 kontroller av utgående trafik hade genomförts under januari–augusti samma år. Myndigheten framhåller samtidigt att kontroll av både inkommande och utgående transporter är resurskrävande och måste vägas mot andra uppdrag, exempelvis arbetet mot vapen och narkotika. Tullverket har också fått resursförstärkningar i budgeten för 2026.

Sverigedemokraterna anser att de genomförda reformerna ska följas av en långsiktig bemanning som gör att befogenheterna kan användas effektivt. Regeringen bör fortsätta förstärka Tullverkets personalresurser för rekrytering, utbildning och för att behålla erfaren personal. Behovet måste bedömas utifrån hela arbetskedjan, från underrättelser och kontroller till de utredningsåtgärder som Tullverket ansvarar för och samverkan med polis och åklagare. Arbetet mot utförselhäleri ska kunna bedrivas uthålligt tillsammans med kontrollen av inkommande vapen och narkotika samt övriga uppgifter. De fortsatta resursbehoven bör följas upp mot uppdragets omfattning och uppnådda resultat.

Kontrollutrustning och it-stöd

Tullpersonalen behöver utrustning som gör att kontroller kan genomföras säkert och effektivt. Regeringen bör säkerställa att Tullverket har tillgång till ändamålsenliga kontrollokaler, fasta och mobila skannrar samt annan utrustning som behövs i verksamheten. Investeringar behöver följas av resurser för utbildning, drift och underhåll, så att utrustningen kan användas där den gör störst nytta.

Även it-stödet behöver utvecklas. Uppgifter från underrättelser, kontroller och beslag ska kunna registreras och användas för analys och prioritering. Tullverket behöver kunna dra nytta av tekniska möjligheter att upptäcka mönster och risker i stora informationsmängder. Systemen ska vara säkra och anpassade till verksamhetens behov och till de regler som gäller för informationshanteringen.

Styrning och uppföljning

Riksrevisionen publicerade den 17 september 2026 rapporten Arbetet mot illegala skjutvapen –brister i styrning, uthållighet och träffsäkerhet, RiR 2026:16. Granskningen pekar på brister i bland annat informationshantering, uppföljning, bemanning och tillgång till skannrar och kontrollokaler. Den visar också att svårigheter att dela information hämmar Tullverkets uthålliga arbete mot vapensmuggling.

Sverigedemokraterna anser att kritiken ska leda till åtgärder som stärker gränskontrollen. Regeringen bör säkerställa att bristerna åtgärdas och följa upp genomförandet. Tullverket bör redovisa en tidsatt plan för åtgärderna och förbättra registreringen och uppföljningen av kontroller och beslag, så att resurser kan prioriteras dit risken för smuggling är störst.

Samverkan med Polismyndigheten behöver stärkas. Regeringen bör verka för att möjligheterna till informationsutbyte och gemensam informationsbearbetning används och utvecklas. Tullverkets medverkan i nationellt skjutvapencenter behöver ha en stabil bemanning. Uppföljningen bör visa vilka brister som har åtgärdats och hur myndighetens operativa förmåga har förbättrats. Förstärkta resurser ska därmed omsättas i en mer uthållig och träffsäker brottsbekämpning.

Eric Westroth (SD)

Mikael Eskilandersson (SD) *Andreas Ahlqvist (SD)*

Gunilla Gomér (SD)